

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
Фонд Президентів України

Ініціативи Президента України Петра Порошенка (електронне урядування)

Випуск 5

(огляд матеріалів ЗМІ за 1 – 30 січня 2015 р.)

Зміст

Анонс.....	2
Офіційна інформація.....	4
Регіональні ініціативи.....	15
Експертний погляд.....	16
Блоги та соціальні мережі.....	22
Зарубіжний досвід.....	25
Новітня бібліографія зарубіжних та вітчизняних досліджень з проблематики електронного урядування.....	33

Анонс

5–6 февраля 2015 г. (Москва)

XVII Национальный форум информационной безопасности «Инфофорум 2015». Инициаторы проведения Форума – Аппарат Совета Безопасности Российской Федерации и Комитет Государственной Думы Российской Федерации по безопасности.

Цель мероприятия: создать дискуссионную площадку, способную консолидировать экспертное сообщество, бизнес и государство для определения направлений развития информационного общества и решения проблем информационной безопасности (<http://2015.infoforum.ru>).

12–14 февраля 2015 г. (Санкт-Петербург)

Экспертный семинар «Информационные технологии в государственном управлении. Анализ текущей ситуации и проектирование будущего».

Организаторы: Центр технологий электронного правительства и кафедра управления государственными информационными системами Университета ИТМО при поддержке Комиссии по развитию информационного общества Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации.

Формат проведения мероприятия: проектная сессия.

Предварительная программа семинара представлена на сайте ЦТЭП Университета ИТМО (http://egov.ifmo.ru/events/activity_2015_02_12-14).

26 февраля 2015 г. (Санкт-Петербург)

II Бизнес-форум «Телеком двух столиц 2015. Эффективные пути повышения конкурентоспособности операторов связи в мегаполисах Инфофорум 2015»

Ключевые темы форума:

- высоконкурентный рынок связи: ключевые аспекты регулирования;
- актуальные проекты и задачи развития связи в Санкт-Петербурге;
- оптимизация телеком-инфраструктуры большого города и эффективные пути повышения доходности операторской деятельности;
- возможности мультисервисных операторских решений для оптимизации бизнеса;
- практика управления клиентским опытом и повышением лояльности абонентов операторов в мегаполисах.

В рамках форума пройдет выставка производителей и интеграторов телекоммуникационных решений (<http://www.comnews-conferences.ru/tds2015>).

2–4 апреля 2015 г. (Вологда)

VII Межрегиональный IT-форум «Современные информационные технологии: для государства и общества»

Организаторы Форума: Правительство Вологодской области, ВООО «Клуб IT-директоров Вологодской области».

Цель Форума: развитие информационного сообщества региона, информирование об использовании информационных технологий в отраслях социально-экономического развития области, в сфере безопасности жизнедеятельности области, популяризация информационных технологий среди населения и организаций области, информирование граждан о возможностях электронного взаимодействия с органами власти, информирование организаций области о решениях и продуктах IT-отрасли, разрабатываемых в Вологодской области, содействие развитию IT-отрасли на территории области, содействие решению кадровых проблем в IT-сфере региона, развитие межрегионального сотрудничества в области информационных технологий.

В рамках форума запланированы круглый стол «Состояние и перспективы развития кластера информационных технологий Вологодской области» и секция WEB-разработчиков с направлениями для разработчиков и для субъектов малого и среднего бизнеса (<http://egov.ifmo.ru>).

7–10 апреля 2015 г. (Санкт-Петербург)

IV Всероссийский конгресс молодых ученых

Организатор: Университет ИТМО

Цель Конгресса: стимулирование научно-технической деятельности молодых ученых, приобретение ими опыта публичных выступлений, повышение научного уровня магистерских диссертаций и апробации выпускных квалификационных работ бакалавров и специалистов за 2014/2015 учебный год.

В работе Конгресса состоится заседание секции **«Управление государственными информационными системами»** под руководством директора ЦТЭП А.В. Чугунова (<http://kmu.ifmo.ru>).

6–7 июня 2015 г. (Пекин)

Международная конференция по интеграции электронных архивных ресурсов International Conference on the Integration of Digital Archival Resources, (ICDAR) «Повышение эффективности государственных услуг через интеграцию и инновации» (Enhancing Public Services via Integration and Innovation).

Конференция организована Национальным фондом социальных наук в рамках крупного национального проекта «Новые механизмы интеграции национальных электронных архивных ресурсов с целью их оптимального использования», факультетом управления информационными ресурсами

Народного университета Китая в Пекине и ведущей лабораторией Министерства образования Китая по инженерии данных и знаний. Конференция пройдет на территории кампуса Народного университета. В числе поддерживающих конференцию партнеров – Китайское архивное общество, технологический департамент Государственной архивной службы КНР и Центр управления электронными документами Народного университета.

ICDAR–2015 станет стимулирующим дискуссии международным форумом учёных и практиков со всего мира, на котором они смогут обменяться идеями и мнениями, поделиться опытом и результатами исследований в области использования электронных архивных ресурсов для повышения эффективности государственных услуг за счет интеграции и инноваций (<http://www.irm.cn/events/201412/08-2473.html>).

Талліннський технічний університет разом з Міністерством іноземних справ Естонії оголосили конкурс на здобуття стипендії на період 2015–2017 рр. для 15 студентів з України, Грузії, Молдови, Палестини, Бразилії та Киргизстану для отримання знань та навичок, а також практичного досвіду у сфері розвитку технологій електронного управління.

Приєм заявкам з 1 січня по 15 квітня 2015 р.

Оголошення результатів конкурсу – 1 червня 2015 р.

(<http://egov.ee/students/scholarships>).

Офіційна інформація

27 січня 2015 року в Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства відбулися установчі збори щодо створення Громадської Ради при Державному агентстві з питань електронного урядування України.

Основними завданнями Громадської Ради є:

– створення ефективних організаційних та правових умов для реалізації громадянами конституційного права на участь в управлінні державними справами;

– забезпечення відкритості діяльності, підтримання постійного діалогу з громадськістю;

– врахування громадської думки у процесі формування та реалізації державної політики у сфері інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів та розвитку інформаційного суспільства.

В установчих зборах взяли участь 23 делегати від громадських інститутів, а саме від: ГО «Люстрація», Всеукраїнської молодіжної організації «Об'єднання «Європейська молодь України», Всеукраїнської професійної спілки виробників і підприємців, ВГО «Українське

Піратське Співтовариство, Інтернет Асоціації України, МГО «Європейська Медіа Платформа, Всеукраїнської організації інвалідів «Союз організацій інвалідів України», Громадської спілки «Асоціація інтернет-бізнесу України», Громадської спілки «Асоціація інтернет-бізнесу України», ГО «Громадський люстраційний комітет», ГО «Подільська агенція регіонального розвитку», ГО «ІСАКА Київ», Асоціації «Інформаційні технології України», Асоціації органів місцевого самоврядування «Міста електронного врядування України», Громадської молодіжної організації Центр правових та політичних досліджень «СІМ», ГО «Спільно», ГО «Всеукраїнський інститут електронної демократії», ГО «Ініціатива», ГО «Європейський діалог», ГО «Електронна демократія», МГО «Ми Українці», ГО «Життя», ГО «Агенство спеціальної безпеки», Львівської міської громадської наукової організації «Центр досліджень визвольного руху».

Головою зборів був обраний Левченко О., секретарем – Ясиневич Я., членами лічильної комісії обрано: Яригін С., Шереметьєва Л., Фльонц В. Також створена робоча група, що працюватиме над розробкою положення діяльності Громадської Ради. До складу цієї групи увійшли: О. Левченко, А. Скіпальський, С. Яригін, Т. Попова.

По завершенню установчих зборів визначено дату першого засідання Громадської Ради, а саме 3 лютого 2015 року. До порядку денного включено обговорення, прийняття положення про Громадську Раду та внесення пропозицій щодо плану роботи Громадської Ради (***Відбулися установчі збори Громадської ради при Державному агентстві з питань електронного урядування України // <http://etransformation.org.ua>. – 2015. – 29.01).***

Міністерство економічного розвитку та торгівлі України разом із Державним агентством з питань електронного урядування України опрацювало питання можливості запровадження в електронній формі низки суспільно важливих адміністративних послуг.

До уваги громадськості для публічного обговорення оприлюднено перелік пріоритетних послуг для запровадження їх в електронній формі.

Головні критерії відбору послуг:

- суспільна та соціальна важливість;
- наявність великого попиту з боку цільової аудиторії;
- наявність корупційних загроз та необхідність дерегуляції;
- входження до переліку базових послуг ЄС, які повинні надаватись в електронній формі.

Прохання визначити свою позицію голосуванням «так» чи «ні», а також надавати свої коментарі щодо повноти і актуальності переліку та пропозиції щодо запровадження інших послуг в розділ «додати коментар».

В подальшому Мінекономрозвитку та Державним агентством з питань електронного урядування України буде розроблено спільний план дій для поступового запровадження даних послуг в електронній формі, який також буде оприлюднено.

Слід зазначити, що в залежності від особливостей послуга може бути переведена в електронну форму частково (запис на прийом через Інтернет, подання електронної заяви, отримання он-лайн інформації про хід розгляду) або повністю (надання електронного результату).

Звертаємо увагу, що кількість та перелік послуг може бути змінений за результатами обговорення.

Адміністративні послуги для запровадження їх користування в електронній формі

Напрямок послуг	Кількість послуг	Відповідальний орган влади
Адміністративні послуги		
Державна реєстрація/ припинення діяльності юридичної особи або фізичної особи, яка має намір стати підприємцем, а також внесення змін/ надання інформації з Єдиного державного реєстру	8	Державна реєстраційна служба
Державна реєстрація права власності на нерухоме майно, інших речових прав на нерухоме майно	2	Державна реєстраційна служба
Оформлення та видача або обмін паспорта громадянина України для виїзду за кордон	2	Державна міграційна служба
Оформлення/переоформлення та видача паспорта громадянина України	3	Державна міграційна служба
Реєстрація місця проживання	4	Державна міграційна служба
Реєстрація декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з охорони праці	1	Державна інспекція з питань праці
Державна реєстрація земельної ділянки, внесення змін та надання інформації з Державного земельного кадастру	9	Державне агентство земельних ресурсів
Видача витягу з технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки	1	Державне агентство земельних ресурсів
Видача фізичним особам висновку	1	Державна санітарно-

державної санітарно-епідеміологічної експертизи діючих об'єктів		епідеміологічна служба
Реєстрація декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки	1	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Реєстрація декларацій/ отримання дозволів/ сертифікатів на виконання підготовчих робіт/ будівельних робіт/ прийняття об'єкту в експлуатацію	7	Державна архітектурно-будівельна інспекція
Ліцензування господарської діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури	1	Державна архітектурно-будівельна інспекція
Отримання дозволів, пов'язаних з навколишнім середовищем	8	Міністерство екології та природних ресурсів
Державна реєстрація актів цивільного стану	5	Державна реєстраційна служба
Видача посвідчення водія на право керування транспортними засобами	6	Державна автомобільна інспекція
Державна реєстрація (перереєстрація) транспортних засобів	4	Державна автомобільна інспекція
Видача картки платника податків	1	Державна фіскальна служба
Видача довідок про сплату податків, подачу декларацій	2	Державна фіскальна служба
Видача дозволу на розміщення зовнішньої реклами	1	Місцеві органи виконавчої влади
Ліцензування у сфері телерадіомовлення	4	Національна рада з питань телебачення та радіомовлення
Реєстрація громадського об'єднання	7	Державна реєстраційна служба
Всього (орієнтовно, так як реєстр послуг не затверджено)	78	
Адресна допомога		
Допомога при народженні дитини	1	Міністерство соціальної політики
Допомога у зв'язку з вагітністю та	1	Міністерство соціальної

пологами		політики
Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування	1	Міністерство соціальної політики
Допомога на дітей одиницями матерям	1	Міністерство соціальної політики
Допомога при усиновленні дитини	1	Міністерство соціальної політики
Допомога по безробіттю	1	Міністерство соціальної політики
Компенсація витрат на оплату комунальних послуг	1	Міністерство соціальної політики
Всього	7	
Інші послуги		
Довідки Державної фіскальної служби про відсутність заборгованості	1	Державна фіскальна служба
довідку про відсутність або наявність судимості	1	Міністерство внутрішніх справ
Подання документів до навчальних закладів: ДНЗ, ВНЗ, середня школа	3	Міністерство освіти
Медичні послуги: запис на прийом до лікаря, консультації.	3	Міністерство охорони здоров'я
Подання заяви до міліції	1	Міністерство внутрішніх справ
Здійснення митних операцій	2	Державна фіскальна служба
Всього	11	
ВСЬОГО	86	

(орієнтовно, так як реєстр послуг не затверджено)

(Перелік пріоритетних послуг для запровадження в електронній формі // <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=23ed8ed7-6954-4a01-95dc-7dbe4b000c79&title=PerelikPrioritetnikhPoslugDliaZaprovadzhenniaVElektronniiFormi>. – 2015. – 23.01).

У Комітеті з питань інформатизації та зв'язку відбулася зустріч з представниками профільних органів виконавчої влади: Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та

інформатизації, Державного агентства з питань електронного урядування України, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Українського центру радіочастот та інших. Метою зустрічі було знайомство з профільним Комітетом Верховної Ради та напрацювання спільного плану дій із реформування та поліпшення законодавчих основ роботи ринку ІКТ.

Окрім загальних питань, сторони обговорили найгостріші питання ринку. В першу чергу, мова йшла про проведення тендеру на 3G та надходження коштів до державного бюджету від продажу ліцензій. Андрій Животовський, Голова НКЗРІ, повідомив, що Комісія повністю готова до проведення тендеру, а сума надходжень до держбюджету складе близько 10 млрд грн. Щодо впровадження технології 4G, то сторони погодилися, що, в першу чергу, необхідно зробити два кроки: дослідити та інвентаризувати стан телекомунікаційних мереж, та ініціювати необхідні законодавчі ініціативи, першочергово, мова йде про рефармінг. **Голова Комітету Олександр Данченко** запевнив, що Комітет має на меті допомогти ринку та споживачам отримувати якісні послуги і вчасно. Сторони домовилися про створення робочої групи із впровадження 4G із залученням представників операторів зв'язку та профільних громадських організацій.

Також учасники відкритої зустрічі обговорили питання імплементації українського законодавства у відповідності до норм ЄС, кібербезпеки, спільного функціонування державних електронних ресурсів, впровадження електронного урядування та політики відкритості Верховної Ради та Апарату Верховної Ради. Зокрема, Володимир Зверев, Голова ДСТЗІ, наголосив на необхідності створення дорожньої карти імплементації. Така дорожня карта повинна включати аудит існуючого законодавства та план-графік з його реформування.

Щодо питань впровадження електронного урядування, **Олександр Риженко, Голова Державного агентства з питань електронного урядування**, підняв питання розпорошеності функціоналу – в Україні працює близько 12 органів державної влади, які впливають на розвиток електронного урядування. Окрім цього, негативним фактором є відсутність єдиної концепції щодо розвитку та функціонування державних електронних ресурсів. Олександр Данченко підтримав тезу про невідповідність сучасним цифровим та технологічним вимогам щоденної роботи органів державної влади. Для вирішення цього питання вже розпочато роботу над відповідним законопроектом.

Насамкінець, учасники відкритої зустрічі погодилися про регулярні відкриті зустрічі, однак вже у форматі спільної постановки задач, звітування та обговорення найгостріших та резонансних проектів (***У Комітеті з питань інформатизації та зв'язку обговорили питання конверсії, рефармінгу та запровадження 4G //***

<http://rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/102494.html>. – 2015. – 26.01).

Прем'єр-міністр Естонії Тааві Рийвас:

Естонія є лідером у царині електронного урядування – програми, що сприяє прозорості влади й охоплює велику кількість населення.

Естонія, яка почала використовувати цифровий підпис, заощаджує таким чином 2% ВВП. Сьогодні естонці діляться досвідом з українцями і розповідають про те, які конкретні переваги може забезпечити ця програма України.

«Я спілкувався із прем'єр-міністром Арсенієм Яценюком та спікером Володимиром Гройсманом. Управлінська діяльність останнього в попередні роки підтверджує його прагнення запровадити електронні системи в Україні. Вони насамперед забезпечують ефективніше урядування. Їх використання сприяє прозорості процедур реєстрації та різноманітних державних інформаційних моделей. Це величезна перемога, адже ми можемо швидше здійснювати ті самі процедури й заощаджувати чимало коштів. Згідно з нашими підрахунками, використання самої лише системи цифрового підпису та ідентифікації заощаджує нам 2% ВВП щорічно. Задля цього варто жертвувати одним робочим тижнем щороку», – розповів Рийвас (Тааві Рийвас: використання цифрового підпису дозволяє Естонії заощаджувати 2% ВВП // <http://tyzhden.ua/News/128275>. – 2015. – 23.01).

21 січня 2015 р. відбувся **круглий стіл «Електронні адміністративні послуги та електронні сервіси на основі відкритих даних»** в рамках розробки Білої книги у сфері е-послуг. Державне агентство з питань електронного урядування України, Робоча група з розробки урядової політики в сфері розвитку електронного урядування при Віце-прем'єр міністрові України за підтримки МФ «Відродження» запросили експертів, представників органів влади та громадськості, щоб обговорити перспективи розвитку електронних адміністративних послуг.

У заході взяли участь представники Реанімаційного пакету реформ, ПРООН, Мінекономіки, Адміністрації Президента, SocialBoost, Центру політико-правових реформ та ін.

Учасники зазначили, що українці не задоволені якістю надання адміністративних послуг. *За даними Центру політико-правових реформ, у 2014 році позитивно оцінюють якість надання адміністративних послуг в Україні лише 5% населення, що на 7% менше, ніж у 2013 р. У той же час частка тих, хто вважає якість надання послуг поганою, з 2013 р. збільшилася з 32% до 40%.*

Для виправлення ситуації необхідно делегувати більше повноважень органам місцевого самоврядування, розвивати інтегровані «прозорі офіси» та прискорити розвиток електронних адміністративних послуг, що суттєво підвищать зручність та доступність послуг для громадян. Для цього, як

вказав **Олексій Вискуб, експерт Робочої групи**, важливо визначити чіткий перелік пріоритетних послуг, для переведення їх надання в електронну форму, та забезпечити нормативно-правову, методичну та технічну підтримку цього процесу в рамках підготовки Білої книги.

«Одним з пріоритетних завдань Державного агентства з питань електронного урядування України є створення умов для розвитку ефективних, не корупційних, доступних електронних послуг. Перші результати на сьогодні вже є: завдяки співпраці з Державною архітектурно-будівельною інспекцією України громадянин або підприємець може отримати дозвіл на будівництво об'єктів I-III категорії через мережу Інтернет, не відвідуючи орган влади. Втім, подальший системний розвиток напряму електронних послуг потребує визначення порядку запровадження електронних послуг, у т.ч. реалізації електронної ідентифікації суб'єкта звернення та електронної взаємодії органів влади».

Разом з тим, відкриття державних даних може допомогти ІТ бізнесу розробляти соціально значущі ІТ-сервіси. **Денис Гурський, засновник громадської організації SocialBoost**: відкриття державних даних та запровадження механізму взаємодії з Порталом відкритих даних (data.gov.ua) дають можливість ІТ-ентузіастам та професійним ІТ-компаніям самостійно створювати соціально-важливі електронні сервіси на основі відкритих даних. Це крок до формування нового ринку електронних послуг. Завдяки системі такої взаємодії, громада також зможе впливати на роботу органів державної влади та контролювати її.

Олександр Риженко, Голова Державного агентства з питань електронного урядування України: в Україні вже розроблено *проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо доступу до інформації у формі відкритих даних та повторного використання інформації»* за участі Державного агентства з питань електронного урядування, SocialBoost та Реанімаційного Пакету Реформ, та за підтримки Програми розвитку ООН, Міністерства закордонних справ Данії та Міжнародного фонду «Відродження». Очікується, що у наступному місяці проект буде передано на розгляд у ВРУ. За словами Максима Ключара, експерта Програми розвитку ООН в Україні, наразі даний законопроект, що сприятиме відкриттю державних даних, пройшов 2 громадських обговорення і доопрацьовується (*Експерти визначаються із оптимальним способом запровадження електронних послуг в Україні // <http://etransformation.org.ua/2015/01/22/486/#more-486>. – 2015. – 22.01*).

Голова правління Міжнародного фонду «Відродження», Олександр Сушко:

Значним додатком до традиційної роботи є започаткована Фондом нова програма, для підтримки реформ, нагальних для суспільства. Серед них: адміністративна і територіальна реформи, розвиток електронного урядування, економічні реформи, включаючи дерегуляцію, освітня реформа та реформа охорони здоров'я. Фонд планує сприяти реформам

судочинства і конституційній реформі. Для цього ми заснували та будемо продовжувати підтримувати Стратегічні дорадчі групи та діяльність Національної ради реформ, а також інших експертів громадянського суспільства (*Нова Україна очима Джорджа Сороса // <http://www.politika.cn.ua/list/ua/news/0/14465.html>. – 2015. – 19.01*).

Заступник глави Адміністрації Президента Дмитро Шимків стверджує, що *російські спецслужби створили ряд комп'ютерних вірусів, розроблених спеціально для атак на українські державні інтернет-сайти.*

Найбільш активні атаки були спрямовані на українські веб-ресурси в моменти ескаляції бойових дій на Донбасі. Також висока активність шкідливих програм та так званих «ботів» спостерігалася під час досягнення Президентом Порошенком позитивних результатів у ході різноманітних переговорів.

«Атаки направлені на держсайти, на погашення каналів зв'язку та обмеження доступу до ресурсів. Віруси направлені на зняття та пересилку даних» (*Шимків розповів про кібервійну Росії проти України // <http://www.slovoidilo.ua/news/6966/2015-01-19/shimkiv-rasskazal-o-kibervojne-rossii-protiv-ukrainy.html>. – 2015. – 19.01*).

Александр Рыженко, глава Государственного агентства по электронному правительству:

В первую очередь мы хотим добиться эффективной и прозрачной работы власти и дать населению и бизнесу качественные электронные услуги. Кроме того, нужно развивать ИТ-сферу, улучшить сотрудничество разных органов власти. В планах – электронные закупки, информатизация судов, охраны здоровья и образования. *Первые результаты уже есть:* Государственная архитектурно-строительная инспекция согласилась шагнуть в будущее. Теперь по сети можно зарегистрировать сообщение и декларацию о начале подготовительных или строительных работ. В данный момент Агентство работает с Минэкологии, чтобы сделать доступными их услуги. В экспериментальном режиме работает и портал открытых данных data.gov.ua, на котором все желающие могут увидеть разные регистры и списки, включая некоторые статистические данные Госстата, МВД, Минэкономики.

Результатом должна стать оптимизация денег и ресурсов. Кроме того, граждане смогут участвовать в бюджетоуправлении. «В Мексике, к примеру, часть бюджета города «отдают» гражданам. И они голосуют, на что его нужно потратить». *Но есть и проблемы.* Первая – плохая координация между разными ведомствами, вторая – отсутствие крупных средств. Третья же и основная – человеческий фактор: «Люди должны захотеть работать в электронном виде, работать прозрачно. Это уменьшит контакт человека и чиновника и значительно уменьшит коррупцию. Мы это видим на примере строительной отрасли».

К 2020 году Украина должна быть «оцифрована». Это значит, что у граждан должен появиться единый кабинет, в котором можно заплатить налоги, получить информацию, заказать справки и услуги. В планах также – электронное голосование, но оно пока – утопия (*Бунецкий Дмитрий «Цифра» для народа: что такое Е-правительство, каким оно должно быть и что уже сделано в Украине // <http://www.segodnya.ua/life/stories/cifra-dlya-naroda-chto-takoe-e-pravitelstvo-kakim-ono-dolzno-byt-i-chto-uzhe-sdelano-v-ukraine-585194.html>. – 2015. – 19.01).*

Володимир Гройсман, голова Верховної Ради:

(...) Ратифікація Естонією Угоди Україна–ЄС і підтримка української армії є дуже важливими для України. В Україні є політична воля усіх гілок влади щодо проведення внутрішніх реформ у всіх сферах.

Нам сьогодні потрібно перетворити пострадянську країну на сучасну європейську державу.

Серед першочергових завдань – конституційна та судова реформи, запровадження ефективної антикорупційної політики та децентралізація влади з метою «формування ефективної системи управління країною».

Необхідно створити відкритую, прозору і доступную систему електронного урядування з надією на допомогу в цьому процесі з боку Естонії.

2015 рік – це той рік, коли мають бути здійснені реформи, тому час має для нас ключове значення.

За словами прем'єр-міністра Естонської Республіки, у парламенті Естонії «підтримка України дуже потужна», що засвідчило «серйозне і тривале обговорення, яке передувало ратифікації Угоди України з Євросоюзом» (*Гройсман сподівається на допомогу Естонії у створенні системи електронного управління // <http://www.unian.ua/politics/1031547-groysman-spodivaetsya-na-dopomogu-estoniji-u-stvorenni-sistemi-elektronnogo-upravlinnya.html>. – 2015. – 13.01).*

Президент Петро Порошенко підписав Указ «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020».

Стратегія сталого розвитку України на період до 2020 року визначає цілі та показники їх досягнення, а також напрямки і пріоритети розвитку країни. Метою реформ визначено досягнення європейських стандартів життя та гідного місця Україні в світі. «Стратегія–2020» включає в себе 62 реформи. З них пріоритетними визначені 8 реформ та 2 програми. Визначено 25 ключових показників успішності розвитку країни.

Як першочергові визначені реформа системи національної безпеки і оборони, оновлення влади та антикорупційна реформа, судова та реформа правоохоронної системи, децентралізація та реформа державного управління, дерегуляція та розвиток підприємництва, реформа системи охорони здоров'я і податкова реформа.

Серед пріоритетів також реалізація двох програм – енергонезалежності та популяризації України у світі і просування інтересів держави у світовому інформаційному просторі.

Реалізація Стратегії передбачає досягнення 25 ключових показників, що оцінюють хід виконання реформ та програм. Зокрема, планується, що у рейтингу Світового банку Doing Business Україна посіде місце серед перших 30 позицій, рейтинг за зобов'язаннями в іноземній валюті за шкалою рейтингового агентства Standard and Poors становитиме не нижче інвестиційної категорії «BBB», валовий внутрішній продукт (за паритетом купівельної спроможності) у розрахунку на одну особу, який розраховує Світовий банк, підвищиться до 16 000 доларів США.

Чисті надходження прямих іноземних інвестицій до 2020 року мають скласти понад 40 млрд доларів США, витрати на національну безпеку і оборону – не менше 3 відсотків від ВВП. За індексом сприйняття корупції, який розраховує Transparency International, Україна має увійти до 50 кращих держав світу.

Головною передумовою реалізації Стратегії є суспільний договір між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності (*Глава держави затвердив Стратегію сталого розвитку «Україна-2020»* // <http://www.president.gov.ua/news/32046.html>. – 2015. – 12.01).

На фінансування електронного уряду та Національної програми інформатизації в 2015 році виділено 2 млн грн, що вдев'ятеро менше, ніж у 2014 році, йдеться у доповненні до закону «Про державний бюджет України на 2015 рік» щодо розподілу видатків.

На впровадження в країні електронного уряду з держбюджету 2014 року було виділено 18,75 млн грн, 2013 року – 37,5 млн грн.

Національну програму інформатизації реалізує Державне агентство з питань електронного уряду. Загалом у 2015 році відомству буде виділено 4,733 млн грн (*На електронний уряд виділили в 19 разів менше, ніж за Януковича* // <http://socportal.info/2015/01/12/na-elektronnij-uryad-vidilili-v-19-raziv-menshe-nizh-za-yanukovicha.html>. – 2015. – 12.01).

Радником міністра економічного розвитку і торгівлі України Айвараса Абромавичуса стала керуючий директор Української Асоціації Венчурного Капіталу та Прямих Інвестицій (UVCA) Яніка Мірило.

Мірило буде відповідати за напрям залучення інвестицій, поліпшення інвестиційного та бізнес-клімату, координації міжнародних програм і розробку рішень електронного уряду.

Яніка Мірило – виконавчий директор Асоціації міжнародних інвесторів UVCA, експерт Агентства електронного уряду України, член ради директорів UAngel та Радник Голови комітету закордонних справ Парламенту Естонії (*Уряд поповнився ще одним іноземцем – радником*

Абрамовичуса стала естонка // <http://economics.unian.ua/finance/1028994-uryad-popovnivsya-sche-odnim-inozemtsem-radnikom-abramavichusa-stala-estonka.html>. – 2015. – 05.01).

З 2 січня 2015 року консультацію у відділі прийому громадян Верховного Суду України можна отримати по скайпу.

Як пояснили у ВСУ, це можливо щопонеділка та щосереди з 14.00 до 18.00, а щовівторка та щочетверга – з 10.00 до 13.00. Консультації по скайпу можна отримати від користувачів з такими логінами: priymalnyagromadyan1 та priymalnyagromadyan2.

Окрім того, з початку 2015 року у Верховному Суді запроваджується електронна система обігу матеріалів справи. Відповідне Положення було затверджено на зборах суддів Верховного Суду України. Згідно з цим положенням скануванню підлягають усі матеріали, що надходять до Верховного Суду України разом із заявою про перегляд судових рішень, а також необхідні для розгляду судові документи, що є в наявності у витребуваній Судом справі.

У ВСУ відзначають, що перехід на електронні носії матеріалів справи дозволить зекономити не тільки час, а й значні кошти, що раніше витрачалися на тиражування паперових копій матеріалів справи (*Верховний Суд відтепер консультує по скайпу // <http://www.legalspace.org/index.php/ua/noviny/item/3109-verkhovnij-sud-vidteper-konsultue-po-skajpu>. – 2015. – 05.01).*

Регіональні ініціативи

26 січня 2015 року у Ірпінському міськвиконкомі відбулася презентація програми електронного документообігу. Навчання провели менеджери корпорації «Софтлайн», яка є одним із лідерів у галузі інформаційних технологій в Україні і провідним розробником ІТ-рішень, орієнтованих на малий, середній і великий бізнес, а також державний сектор України.

Працівники міськвиконкому мали змогу ознайомитися з програмою електронного урядування і обговорили практичні питання функціонування системи електронного документообігу в органах виконавчої влади.

Корпорація «Софтлайн» готова співпрацювати з міською радою і надавати свої послуги. Найближчим часом планується реалізувати програму, яка має на меті забезпечити електронне діловодство, тим самим значно полегшити роботу з документами самих посадовців (*На шляху до електронного урядування // <http://www.irpin-rada.org/news/p1959>. – 2015. – 28.01).*

Віталій Кличко, Київський міський голова – голова КМДА:

На сьогоднішній день Україна – справжній форпост для Європи. І стабілізація ситуації в Україні, стабілізує ситуацію в цілому у регіоні. Тому така увага до панелі, де проходять виступи українських делегацій. Ключове питання: коли цей конфлікт буде закінчено. Всі розуміють, що без підтримки зброєю, без медіа-підтримки та фінансової підтримки, цей конфлікт ніколи б не набув тих масштабів. І на сьогоднішній день ключовим завданням є перекриття кордону з РФ і припинення поставки зброї.

Ключовою складовою є публічність і прозорість. *Ми зараз спілкуємось з світовими компаніями, які готові запуснути систему E-government електронного урядування.* Для того, щоб всі процеси в місті були прозорі. Більш того, така ж система стосується і бюджету міста Києва, де громадськість може дивитись на всі надходження та використання бюджету. Контролювати владу (*Кличко: Україна сьогодні є форпостом у боротьбі з агресивним сепаратизмом і тероризмом у Європі // <http://www.kievtv.com.ua/stn/item/13473-klychko-ukraina-sohodni-ie-forpostom-u-borotbi-z-ahresyvnym-separatyzmom-i-teroryzom-u-yevropi>. – 2015. – 22.01).*

З метою створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб і реалізації прав громадян, організацій, громадських об'єднань та виконавчих органів міської ради, забезпечення їх своєчасною, достовірною та повною інформацією Ужгородська міська рада планує внести зміни до декількох рішень.

Зокрема, у результаті цього збільшиться обсяг Програми інформатизації міста Ужгород на 2015 бюджетний рік.

На розвиток технічного забезпечення інформатизації виконавчих органів міської ради із впровадженням ліцензійного програмного забезпечення міськрада планує витратити 366,6 тисяч гривень. Більше мільйона гривень, а саме 1 292 тисяч гривень може піти на розгортання структурованої кабельної мережі між усіма структурними підрозділами міської ради.

Впровадження елементів електронно-інформаційної системи «Електронне урядування» потягне 160 тисяч гривень. Ці кошти, зокрема підуть на створення єдиної системи електронного документообігу виконавчих органів міської ради (140 тисяч) та функціонування сайту Ужгородської міськради (20 тисяч).

Створення і впровадження системи технічною захисту інформації міськради у 2015 році обійдеться Ужгороду в 208 тисяч гривень (*Ужгородська міськрада хоче об'єднати свою систему електронного документообігу // <http://zaholovok.com.ua/uzhgorodska-miskrada-khoche-objednati-svoyu-sistemu-elektronnogo-dokumentoobigu>. – 2015. – 13.01).*

Експертний погляд

На фінансування електронного уряду та національної програми інформатизації у 2015 році виділено 2 млн гривень. Це набагато менше в порівнянні з не найвдалішим минулим роком, якщо зіставляти обсяги виділених коштів у гривнях...

Які конкретно завдання треба вирішувати на ці гроші, можна прочитати в розділі «Інформатизація» на сайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ). Зокрема, там можна знайти дуже правильні слова: «Бюджетні кошти повинні бути спрямовані насамперед на реалізацію загальнодержавних проектів інформатизації: створення національної інформаційно-телекомунікаційної системи, розвиток системи національних інформаційних ресурсів, інформатизацію стратегічних напрямів розвитку економіки держави, її безпеки і оборони, соціальної сфери».

... **Директор з інформаційних технологій ПриватБанку Дмитро Дубілет:** якби розробка всіх цих веб-ресурсів [держорганів] була централізованою, це могло б заощадити державі сотні мільйонів гривень. Не кажучи вже про такі радикальні варіанти, як використання майже безкоштовного сервісу Google для держорганів».

Керівник компанії DevRain Solutions Олександр Краковецький має відношення до консультування та розробки ІТ-рішень для покращення інформатизації послуг у Вінниці. «Якщо автоматизована система в одному місті хоч якось працює (наприклад, можна через Інтернет записатися на прийом і відслідковувати стан запиту), щоб те ж саме запрацювало у Дніпрі чи у Львові, потрібно впроваджувати все заново». Дубілет хоч і підтримує ідею централізації, не вірить у її реалізацію на практиці. «Для цього немає структурних передумов, та й у цілому це суперечить ідеї децентралізації влади, яку я багато в чому підтримую».

Засновник квиткового агентства Karabas Максим Плахтій пропонує витратити виділені кошти на розробку відповідного стандарту або техрегламенту. Це дасть можливість усім відомствам самостійно і незалежно один від одного впроваджувати власні напрацювання електронних послуг у рамках єдиного стандарту.

... Краковецький пропонує створити перелік усіх сервісів, які потрібно автоматизувати, і потім їх розташувати за ступенем важливості. Так і впроваджувати сервіс за сервісом: в цьому місяці – реєстр підприємців, в наступному – сервіс для перевірки штрафів, ще через місяць – оформлення закордонних паспортів онлайн і т.д.

Керуючий партнер Aventures Capital Андрій Колодюк: щоб знайти необхідний обсяг коштів, потрібно об'єднати розкиданий по окремих державних установах бюджет на інформатизацію. На нього також можна залучити гроші й ресурси в рамках технічної допомоги. Тим більше зараз, коли всі розуміють, що ІТ грає роль ефективного інструменту боротьби з корупцією.

Генеральний директор GroupFS Андрій Назаренко: знизити корумпованість чиновників і підвищити довіру громадян до нових систем допоможе і проведення комплексного аудиту інформаційної безпеки. Усунення витоків конфіденційної інформації і можливостей внутрішнього шахрайства дозволить зміцнити безпеку держави на національному рівні, що особливо актуально в сучасних умовах.

Директор департаменту по роботі з підприємствами промислового та державного сектору «SAP Україна» Костянтин Передерій: цілий ряд ініціатив, озвучених у пресі – *єдина система електронних закупівель, єдина система для обслуговування бізнесу і населення, електронне оподаткування, – все ж говорить про те, що керівництво країни розуміє важливість електронного уряду.* Можливо, здійснювати дані проекти планується за рахунок залучених кредитних коштів або тих, що не підлягають поверненню. Така практика існує в багатьох країнах Східної Європи.

Зокрема, компанія SAP тісно взаємодіє з подібними проектами у Польщі, Румунії, Словаччині за участю структур Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку. Обсяг такого фінансування може бути більш ніж достатнім у разі наявності значного ефекту віддачі від проекту впровадження електронного уряду. При цьому з урахуванням загальної вкрай низької ефективності економіки України віддача і корисний ефект наших проектів буде неймовірно високим.

Отримавши доступ до швидкого аналізу даних, держава може кардинально знизити рівень злочинності, підвищити рівень прозорості держзакупівель, підвищити якість життя громадян, швидко і в зручній формі надаючи інформацію та послуги. Наприклад, в Австрії реалізували систему електронних закупівель, витративши 160 млн євро, і ефект тільки від одного року експлуатації склав близько 300 млн євро. Місто Бірмінгем в Англії на реалізацію програми електронного уряду за 10 років витратило близько £ 600 млн, і за цей час отримало економічний ефект в £ 1,6 млрд (*Мишко Сергій Як розвивати електронний уряд за відсутності держфінансування // <http://forbes.ua/ua/business/1386531-yak-rozvivati-elektronnij-uryad-za-vidsutnosti-derzhfinansuvannya>. – 2015. – 14.01).*

Дмитро Чаплинський, головний розробник проекту «Канцелярська сотня»:

С первого января в Украине открыт интернет-доступ к реестру недвижимого имущества. Это событие можно без преувеличения назвать одним из важнейших шагов к прозрачному обществу.

... Итак, давайте посмотрим, что было до открытия реестров:

В электронном имущественном реестре хранится информация о праве собственности граждан Украины на объекты недвижимости.

Доступ к этому реестру был открыт для небольшого круга людей (гос. регистраторы, нотариусы, гос. исполнители и т.п.) через клиентское приложение.

Простым смертным информация об их объектах из реестра представлялась платно – через нотариусов и госрегистраторов. И исключительно в бумажной форме.

О чужих объектах недвижимости получить информацию простым смертным было невозможно.

Что решил закон:

«Антикоррупционный пакет законов» обязал открыть интернет-доступ к реестру недвижимого имущества. Доступ к информации о недвижимом имуществе получают все желающие через форму поиска на сайте. Поиск осуществляется по точному адресу объекта. Нельзя искать по фамилии владельца! Доступ платный. Стоит 17 грн. (на самом деле 21, но об этом ниже) согласно положению Минюста.

В ходе презентации (отсканированный бумажный вариант) представители Минюста смогли продемонстрировать только один скриншот поисковой формы (который, как выяснилось, имел мало общего с реальностью). В действии систему никто не показывал, однако первого января её действительно запустили.

Теперь давайте сравним обещанное с реализованным:

Пользователь обязательно регистрируется. При регистрации указывает персональные данные и идентификационный код, которые никак не проверяются. Чей код или паспорт вы ввели – система не имеет никакого представления. Свой первый поиск, например, авторы провели от лица Петра Порошенко и Валерии Гонтаревой. Регистрация почему-то проходит в системе «Электронного суда» (mail.gov.ua). Возможно потому, что своя система регистрации отсутствует. И да, Internet Explorer не поддерживается.

Для поиска пользователь вводит точный адрес объекта (есть подсказка населенных пунктов и улиц). Поиск работает только по полному адресу: город-улица-номер дома-номер квартиры. Например, нельзя указав город и улицу, получить список всех домов на этой улице или список всех квартир и объектов по этому адресу.

Во время презентации было упомянуто, что каждой выданной информационной справке из реестра присваивается некоторый индивидуальный номер. Якобы потом этот номер можно будет ввести на сайте и получить копию этой справки. В реальности все куда интереснее, но об этом ниже.

Поиск платный. На круглом столе речь шла о том, что один запрос вне зависимости от наличия результата будет стоить 17 грн. В реальности – стоимость 21 гривна. 17 + 4 комиссия платежной системе Portmone, через которую идут деньги. После оплаты пользователь получает ссылку на результаты поиска в формате PDF и может этот документ скачать.

Важный момент, за который хочется похвалить ГП «Информюст». В начале они планировали брать деньги не за информацию, а за ее поиск (что противоречит закону и здравому смыслу). То есть если в системе нужный вам адрес не нашелся, вы всё равно оплачиваете запрос. В реальности поиск, который не вернул результатов, оплачиваемым не считается.

По утверждениям Минюста, база данных работает только на отдачу информации (в режиме «реплики на чтение»). Но при этом закон обязывает сохранять данные о пользователях, чтобы потом показать владельцу недвижимости – кто им интересовался. Как уживаются два эти тезиса – неясно.

А теперь подробнее о проблемах.

Проблема №0. Реестр пуст.

В нем практически нет информации.

На круглом столе представители ГП так и не смогли сказать, какой же процент от всей украинской недвижимости занесен в реестр. Это связано с тем, что много данных хранится на бумаге в БТИ, не оцифрованы и непонятно когда будут оцифрованы. Мы столкнулись с этим уже на этапе тестирования, когда смогли найти информацию только о седьмом объекте (Киев, Хрещатик 10, 42.70 м², 53173,00 грн) из нашего списка.

Предполагается, что это временно. И само появление реестра заставит многих владельцев недвижимости внести информацию в реестр (например, для упрощения кредитования). Кроме того, отсутствующие в реестре объекты вносятся в него при любой сделке. Но скорость наполнения непрогнозируемая.

Проблема №1. Реестр платный.

Отказ министерства от абсурдной платы за «пустые ответы» не снимает вопроса – почему доступ к открытому реестру вообще платный?

Информюст ссылается на необходимость закупки и аренды техники, и зарплаты специалистам call-центра. Зачем он нужен?

Информюст оценивает количество запросов в 500 тысяч в месяц, при этом его сотрудники так и не смогли ответить «почему стоимость запроса 17 гривен» (если вы хотите сказать – «потому что это необлагаемый минимум» воздержитесь, ценообразование производится не так).

Главный аргумент Минюста – есть страны, в которых доступ к этой информации стоит дороже (а есть страны, в которых этот доступ бесплатен).

(...) Бесплатный доступ к реестру – ключевой момент не потому, что позволит конечному пользователю сэкономить 17 гривен. Если убрать оплату мы получим полное изменение ландшафта. Появится возможность создавать сторонние сервисы для работы с этими данными.

Например: сервис постоянного отслеживание статуса объектов недвижимости и оперативное уведомление в случае изменений. Это

позволит отслеживать спорные/зависшие объекты и предотвращать рейдерские захваты.

Программный интерфейс для отправки запросов и получения ответов в структурированном виде, который позволит использовать данные из реестра непосредственно в других программных продуктах.

Проблема №2. Заходи кто хочешь, бери что надо (если оно есть).

Сторонние сервисы для этой системы будут жизненно необходимы еще и потому, что развитие самим госпредприятием – под большим вопросом. То, как в настоящее время реализовали открытые реестры повергает в тихий ужас и с программной и с организационной точки зрения. Обнаруженные ошибки нельзя назвать дырой в стене безопасности. Там просто стоят открытые ворота в чистом поле. (...)

Проблема №4. Дальше что?

Отдадим должное, Госинформюст обещал запустить доступ 1 января (и запустил). Хоть и в своем, особом виде. Но в настоящее время нет публичного документа, описывающего функционал системы, план ее развития, сроки внесения изменений. В ходе дискуссии, когда речь касалась каких-то улучшений, директор ГП Леонид Богданов оперировал терминами «начало второго квартала», «середина весны», «начало лета». Но откуда взялись эти даты и соответствуют ли они действительности – загадка.

Между тем есть ряд вопросов по функциональности.

Для владельцев объекта недвижимости предусмотрена возможность получить также историю смены прав собственности (пример: кто был хозяином твоей квартиры до тебя, и на каких основаниях). Когда она будет реализована?

Открыта ли эта информация для невладелцев? Если да – то на каком этапе? Используя эту информацию, журналисты смогут понять, как из рук в руки переходили проблемные объекты застройки, а жители дома смогут понять, допустим, как из жилого фонда были выведены хозпостройки.

Можно ли будет просмотреть список всех объектов, зарегистрированных по данному адресу, а оплатить получение информации только об интересующих? Для многоквартирного дома достаточно будет показать список с номерами квартир и хоз. помещения, на которые оформлено право собственности. Таким образом, можно будет найти «спрятанные» права владения (допустим, на подвальные или чердачные помещения).

Как все же планируется подтверждать личность «покупателя информационных справок»? По закону владелец объекта имеет право получить список запросов по его объекту. Представители миноста собирались сохранять номера платежных карт, по которым и выяснять плательщика «в случае чего». Но номер кредитной карточки не подтверждает личность платящего. Да и анализ трафика показывает, что ни

ФІО, ні номери ІНН і паспорта в процесинг від Портмоне не передаються. І само собою, процесинг від Портмоне не повертає повний номер карти і інші платіжні реквізити назад на інформюст.

Було сказано, що ПО публічного доступу до реєстру використовує репліку оригінального реєстру на читання (що логічно). Як в такому випадку вирішується проблема запису історії запитів по об'єкту назад до реєстру?

Є сумніви в декларованій представниками Інформюста «навантаженні на сервер», якою вони аргументують відмову від додаткових функцій. Коли ми обговорювали, чому на поточному етапі система не може показати список всіх об'єктів, зареєстрованих по даному адресу, Леонід Богданов відповів, що це занадто сильно навантажить сервера, оскільки «потрібно буде повернути не одну квартиру, а, наприклад, тисячу квартир». При цьому інформація зберігається в структурованій формі і кількість запитів до системи було попередньо оцінено в 500 тисяч в місяць (по 17 гривень за запит!). Це викличе проблему навантаження тільки, якщо база буде працювати не на серверах, а на ноутбуці співробітника ГП.

Если у вас сложилось мнение, что ошибки и дыры в наспех сделанном реестре это плохо – вы глубоко заблуждаетесь. Это просто отлично! Во-первых, прекрасно, что реестр вообще открыли. Во-вторых – лучшее, что теперь может сделать Министерство юстиции и ГП «Госинформюст» для граждан Украины – это ничего не трогать.

Так. Щоб вимога закону була виконана не просто «по букві», а по духу і в повній мірі – достатньо залишити все як є. Наразі нам потрібно приблизно тиждень, щоб запуснути свій сайт, який буде видавати дані абсолютно безкоштовно (стільки вони і коштують!). Ще через два тижні у нас буде інструмент для отримання повної копії бази, а через місяць – і сама база. І шукати по ній буде простіше, зручніше і швидше.

І само собою, ні користувачеві, ні державі це не буде коштувати ні копійки (*Про користь кривих рук або як працює реєстр нерухомого майна // <http://www.pravda.com.ua/columns/2015/01/5/7054208/?attempt=1>. – 2015. – 05.01*).

Блоги та соціальні мережі

Денис Бигус:

Утриння хороша новина (повинні ж вони бути). Як водиться – для колег і взагалі. В ході переговорів з керівництвом Мінінфраструктури і Укрзалізничці прийнято рішення про трансляцію всіх тендерів головного закупочного підприємства жд – Укрзалізничпостача в ці наші інтернети. Особливо відзначу, що переговори пройшли легко і швидко – всі одразу погодилися, а що їм велике спасибі.

С организационной точки зрения выбран следующий вариант:

1. Все тендерные процедуры УЗ-поставка в обязательном порядке проходят всегда в одном помещении.

2. В этом помещении установлен дополнительный свет.

3. В помещении установлен комплекс из нескольких камер + микрофон, которые транслируют в интернет круглосуточно.

Таким образом всегда можно быстрой перемоткой найти тендер за какую-то дату. Ну и «ой мы забыли включить» отменяется. Оно всегда включено и выключать его запрещено.

Также доступ к тендерным процедурам должен по факту стать открытым для журналистов. По закону, на тендеры могут ходить все граждане. По факту – УЗ и Укрпочта – режимные предприятия, так что там любой вахтер на пропускной в гробу видал и граждан и закон.

Не надо писать мне «это ничего не изменит», я и сам в курсе, что это не панацея. Однако польза есть.

Мне надо писать если:

А) У вас есть видение технической реализации этого проекта. Особенно в части трансляции в сеть видео с нескольких камер. Нужен открытый сервис, который 24/7 транслирует, при этом пишет в себя.

Б) Вы видите «дыру» в организации этого мероприятия, которую я упустил.

В) Вы знаете, где еще можно что-то изменить не на уровне концепции о концепции, а в один прием (<https://www.facebook.com/monti.czardas/posts/10203225149820824?fref=nf>. – 2015. – 26.01.)

Антон Геращенко

Полностью поддерживаю моего земляка и товарища, народного депутата Yaroslav Markevich по внедрению безбумажного документооборота в Верховной Раде.

Мы в Комитете по законодательному обеспечению работы правоохранительных органов также перешли на получение проектов законов в электронной форме.

Призываю всех коллег депутатов начинать экономить бумагу в Верховной Раде, везде где это возможно!

Начнем с рассылки электронных копий проектов законов перед заседанием Комитетов, закончим полноценным электронным документооборотом по примеру Эстонского парламента!

Yaroslav Markevich

Помните мой пост о расходах на бумагу в ВР? Так вот, мой комитет (бюджетный) принял новый регламент работы, в котором теперь есть такая простая строчка: «За наслідками розгляду підкомітетом законопроектів відповідальний працівник секретаріату не пізніше, ніж за добу до засідання комітету, надсилає тексти законопроектів народним депутатам-членам

комітету в «електронному вигляді» на їхні офіційні електронні адреси у Верховній Раді України для розгляду».

Другими словами: если раньше я мог получить распечатку (бумага!) только в комитете, то теперь я получаю текст: а) за сутки до заседания комитета и б) в электронном виде.

Лёд тронулся. Хватит тратить деньги и деревья.

Думаю, что под куполом достаточно людей, понимающих слово «гаджет», что наш пример станет заразительным и мы поборем-таки эту многолетнюю

глупость

(<https://www.facebook.com/anton.gerashchenko.7?fref=ts>. – 2015. – 17.01).

Yaroslav Markevich

Тогда как наши космические корабли бороздят просторы Вселенной, а электронный документооборот не удивляет уже даже бухгалтера-ретрограда, Верховная Рада Украины всё ещё тратит около 34 тонн бумаги в год. Вслушайтесь: 34 тонны бумаги. Круче неё – только Кабмин: 54 тонны бумаги в год.

Затраты на расходные материалы и обслуживание копировальной техники в ВРУ в год – около полутора млн. грн.

При этом в промежуток с 1999-го по 2013-й гг. на «электронное управление» было потрачено около **19 МЛРД грн**. Порассматривайте инфографику, там и другие цифры тоже любопытны.

Что делать? Конечно же, переходить на электронный документооборот в кратчайшие сроки. Ну или переставать тогда даже пытаться притворяться цивилизованными людьми.

Мы с «Самопомощью» предложили начать отказ от бумаги с комитетов, и постепенно перейти на электронный документооборот во всей работе ВР.

Приятно, что наши коллеги из других фракций (такие же «новоприбывшие», как и мы), тоже поддерживают эту идею. К примеру, Mustafa Nayyem уже предложил эту идею своему комитету. Общими усилиями мы эту махину победим (<https://www.facebook.com/markevich.yaroslav?fref=ts>. – 2015. – 11.01).)

Евгений Шаповал, председатель правления Общественной организации «Альянс Республика», депутат Харьковского городского совета:

Бюрократический аппарат, переживший не одну власть, рассматривает реформы как очередное препятствие, которое ему предстоит пережить в борьбе за сохранение своего места под солнцем... солнцем бюрократическим.

Недавно в социальных сетях активно обсуждалась эстонская советница министра экономического развития и торговли Украины, которая скоро электронное правительство запустит. На мой взгляд, это невозможно. При всем уважении к советнику министра. Советник

министра – это даже не министр, который распоряжается финансами и принимает кадровые решения. Кто из этих оптимистов-реформаторов последний раз заходил в районное отделение исполнительной службы или в ГАИ, например? Люди живут в другой реальности, на оборотках печатают документы (с ошибками, замечу), в помещении районного отделения исполнительной службы разруха.... Все «инновации» для галочки, как и единое окно в ГАИ. Это просто примеры. Как тут запускать электронное правительство?! А главное – с кем? Параллельные миры. Не будет реформ. С такими людьми и подходами реформ не будет. Будут полумеры и замыливания глаз. Все это мы уже проходили (*Чиновники против реформ* // http://blogs.lb.ua/eugeniy_shapoval/292120_chinovniki_protiv_reform.html. – 2015. – 15.01).

Зарубіжний досвід

Еврокомиссия 28 января призвала к скорейшему принятию законопроекта, согласно которому власти начнут собирать и хранить информацию обо всех пассажирах, летящих в ЕС или вылетающих из него. Как сообщается, это инициатива предполагается с целью противодействовать террористам после трагедии в Париже.

Европейский комиссар по юстиции и внутренним делам Димитрис Аврамопулос (Dimitris Avramopoulos): проект сбора данных об авиапассажирах не вступает в противоречие с защитой гражданских свобод в Европе.

Ранее проект был заблокирован в парламенте в 2013 году, как нарушающий права человека. Теперь после последних терактов было решено подготовить новую редакцию закона. Издание пишет, что предлагаемые Еврокомиссией меры – приемлемый компромисс, поскольку они учитывают и интересы министров внутренних дел стран ЕС, которые выступают за скорейшее принятие этого документа, и позицию комитета по гражданским правам Европарламента, который заблокировал план.

Список данных, которые будут собираться, включает в себя имя пассажира, номер и дату рейса, домашний адрес, мобильный телефон, сведения о банковских картах и даже предпочтения в еде, например, придерживается ли пассажир в еде правил ислама, и другие сведения. Всего – 42 вида поля в записи базы данных, и записи будут храниться до пяти лет. Полиция и спецслужбы будут иметь доступ к ним в течение всего этого срока.

Издание напоминает, что Великобритания уже имеет свою собственную подобную систему, и десятки других стран ЕС также тестируют аналогичные технологии.

Проект может быть рассмотрен в Европарламенте на следующей неделе (*Костылева Т. В Европе могут начать сбор данных обо всех*

авианаккажурax // <http://d-russia.ru/v-evrope-mogut-nachat-sbor-dannyx-obo-vsex-aviapassazhirax.html>. – 2015. – 29.01).

Министерство внутренних дел Сингапура запустило специальную систему, которая позволит автоматически отправлять гражданам СМС-уведомления о чрезвычайных ситуациях, происходящих рядом с их текущим местоположением.

Система позволит рассылать уведомления гражданам, находящимся в любой точке Сингапура, и будет основана существующих мобильных сетях. Для возможности получения СМС-оповещений о пожарах, наводнениях или землетрясениях и других внештатных ситуациях от граждан не требуется проходить регистрацию – в списки будут включены все абоненты (*В Сингапуре заработала система sms-оповещений граждан о чрезвычайных ситуациях // <http://open.gov.ru/infopotok/5511254>. – 2015. – 29.01).*

В качестве приоритетных направлений в сфере «электронного правительства» власти Малайзии отмечают бесперебойную связь и межведомственный обмен данными, поскольку это ликвидирует дублирование информации. Кроме того, это означает и экономию бюджетных средств – с введением записей в электронном виде снижается вероятность того, что два разных ведомства будут работать над сходной задачей.

Правительство Малайзии также делает упор на стандартизацию предоставления госуслуг – в том числе на унификацию ведомственных сайтов. Недавно в Малайзии была запущена правительственная программа Smart («Умное правительство»), которая предусматривает развитие социальных медиа, мобильных приложений, использование «больших данных», повторное использование государственных данных.

Также местные власти призвали чиновников использовать возможности краудсорсинга и налаживать обратную связь с гражданами для повышения открытости госуправления (*Власти Малайзии отметили приоритетные направления в сфере «электронного правительства» // <http://open.gov.ru/infopotok/5511246>. – 2015. – 27.01).*

Министерство науки и технологий Таиланда представило вниманию специалистов мобильные центры обработки данных, которые призваны сократить время реагирования в случае чрезвычайных ситуаций – наводнений или пожаров от засухи.

Каждый такой мобильный центр поддерживает передовые информационные технологии, обеспечивает надежную передачу данных, спутниковую связь и Wi-Fi. Центр сопровождает лодка или самолет, и данные, собранные с места чрезвычайной ситуации, оперативно

направляются властям, в группы быстрого реагирования, на пожарные станции.

С помощью внедрения мобильных центров обработки данных власти рассчитывают сократить время реагирования с трех дней до 20 часов *(Таиланд представил мобильные центры обработки данных // <http://open.gov.ru/infopotok/5511237>. – 2015. – 22.01)*.

Первое регистрационное подразделение ГИБДД с электронной очередью появилось в Новосибирской области, сообщает пресс-служба ГИБДД.

Регистрационное подразделение ГИБДД, расположенное на ул. Бородина, 60 в Новосибирске, является одним из самых крупных в регионе, – ежедневно юридически значимые услуги по регистрации транспортных средств здесь получают сотни автомобилистов. В прошлом году сотрудниками подразделения было совершено около 40 тысяч регистрационных действий, что создавало многочасовые очереди у окон приема.

В связи с этим было решено установить в отделении терминалы электронной очереди, которые начинают работу с момента начала приема граждан.

Терминалы многофункциональны – с их помощью можно обратиться для получения госуслуг не только в подразделения ГИБДД, но и в любые другие органы исполнительной власти, оказывающие государственные услуги.

В Госавтоинспекции Новосибирской области планируют и в дальнейшем развивать систему электронной очереди как в регистрационных, так и в экзаменационных подразделениях *(Рябова В. Первая электронная очередь в отделении ГИБДД открыта в Новосибирске // <http://d-russia.ru/pervaya-elektronnaya-ochered-v-otdelenii-gibdd-otkryta-v-novosibirske.html>. – 2015. – 20.01)*.

Сайт govtech.com, специализирующийся на тематике, связанной с использованием ИТ в государственном управлении США, опубликовал список актуальных тенденций развития ИТ-инфраструктуры в 2015 году.

Издание вспоминает осознанную более полувека назад правительством США «огромную важность для нашего народа инфраструктуры, которая позволяет добиться экономических и военных успехов», и проводит аналогию между сегодняшними задачами создания ИТ-инфраструктуры и подписанным в 1956 году, когда президентом был Дуайт Эйзенхауэр, федеральным законом об автодорогах – благодаря которому к настоящему времени в стране построено 47 700 миль автомобильных дорог. Такой же важности задача теперь стоит перед государством во главе с Баракком Обамой: в XXI веке нужна модернизация

инфраструктуры для обеспечения «безопасных и быстрых онлайн-сервисов».

Задача, несомненно, решаемая применением инновационного телеком-оборудования и программного обеспечения, средств мониторинга сетей, ведения баз данных и пр. Но вот в чём трудность: недостаточно закупить новые технологии, прогресс тормозят «унаследованные системы».

Поэтому особое значение приобретает стратегия перехода от «унаследованных систем» к инновационным, способным обеспечить страну эффективной инфраструктурой передачи, обработки и хранения данных.

Основываясь на результатах исследований национальных IT-ассоциаций и консалтинговых компаний (включая Gartner, Forrester и Deloitte), издание подготовило список элементов такой стратегии:

1. Облака. Каждый штат нуждается в рабочей облачной стратегии, изменяющей принцип предоставления гражданам онлайн-услуг. Неважно, какие именно облака используются – публичные, частные или гибридные, – у каждого есть свои потенциальные преимущества, и их следует осваивать, обмениваясь опытом с коллегами.

2. Мобильность. Все больше штатов заявляет о мобильности предоставляемых гражданам онлайн-сервисов как о первоочередной задаче. Так правительство «дотягивается» до тех групп людей, которые ранее не были включены в прямое онлайн-взаимодействие с властью.

3. Анализ больших данных. Он помогает правительству бороться с преступностью, создавать огромные хранилища информации, прогнозировать события и тенденции в различных сферах жизни и т.д.

4. Редизайн архитектуры сетей и дата-центров. В результате агрессивной политики виртуализации серверов и сетей в дата-центрах, проводившейся в последние годы, многие сети сегодня требуют редизайна. Согласно статистике VMWare, одного из главных поставщиков средств виртуализации, виртуализация уменьшает стоимость дата-центра и капитальные затраты на 60%; снижает затраты на обслуживание конечных пользователей до 50%; уменьшает время на администрирование на треть и т.д.

5. Управление учетными данными пользователей. Более десяти лет предприятия ищут «святой Грааль» простой и надёжной идентификации конечных пользователей, но решения пока нет. Наоборот, количество паролей и методов доступа к ресурсам различных организаций в США лишь возрастает с развитием онлайн-сервисов. Продуманное управление учетными данными может качественно улучшить предоставление госуслуг, поэтому так важны надёжные и безопасные государственные системы идентификации и аутентификации. (У Российской Федерации есть если не Грааль, то вполне надёжная, работающая в ряде государственных онлайн-сервисов, прежде всего для предоставления электронных госуслуг, Единая система идентификации и аутентификации – ЕСИА, – ред.)

6. ШПД и Wi-Fi. Скорость доступа к Интернету все растет, покрытие Wi-Fi-сетями увеличивается – и эти технологии являются постоянным вызовом для органов госвласти, которые обязаны выработать стратегию, позволяющую предоставить надежный и адекватный интернет-доступ к своим онлайн-сервисам всем гражданам государства.

7. Восстановление после аварий, планирование непрерывности бизнеса, управление инцидентами. Что, если что-то пойдет не так? От брешей в защите сетей до пожара, урагана и наводнения. Часто ответственность за безопасность в разных областях распределяется между различными подразделениями, но необходимо, чтобы существовала общая стратегия профилактики аварий, угрожающих телекоммуникационной и IT-инфраструктуре государства, борьбы с ними и восстановления работоспособности сетей в случае инцидентов (*От Эйзенхауэра до Обамы: семь стратегий развития IT-инфраструктуры для государственных нужд США в 2015 г // <http://d-russia.ru/ot-ejzenxauera-do-obamy-sem-strategij-razvitiya-it-infrastruktury-dlya-gosudarstvennyh-nuzhd-ssha-v-2015-g.html>. – 2015. – 16.01*).

13 января 2015 г. премьер-министр Дмитрий Медведев ознакомился с работой Национальной электронной библиотеки (НЭБ), расположенной по адресу www.rusneb.ru (он же НЭБ.РФ), и встретился с российскими библиотекарями.

Большая часть выступлений касалась «классических» вопросов – роли библиотеки в обществе, в образовательном процессе, проблемы формирования фондов и даже влияния библиотек на исправительные процессы в местах лишения свободы. Обсуждались и проблемы, вставшие перед библиотеками в современном информационном обществе – авторские права в Интернете, организация электронных фондов, в том числе их комплектование дорогими зарубежными изданиями, оцифровка научных диссертаций, а также влияние технологий на сам процесс чтения и работы с текстом.

Так или иначе, в центре внимания была НЭБ. «Сегодня мы посмотрели, как работает этот ресурс. Пока это только, по сути, тестовая эксплуатация, надеюсь, что мы в общем и целом доживём до того периода, когда практически всё будет оцифровано», – заявил Дмитрий Медведев.

Библиотекари говорили о «миссии библиотек в современном мире», о том, не приведет ли создание НЭБ к тому, что бумажные издания перестанут поступать в муниципальные библиотеки, о проблемах библиотек при музеях и «учреждениях системы наказаний» и пр.

НЭБ демонстрировалась «живьём» на адресе НЭБ.РФ. Этот общедоступный сайт 13 января посетили не только глава правительства и представители библиотечного сообщества, приглашенные на встречу с ним, но и множество заинтересованных граждан, которые быстро

выяснили, что ресурс спроектирован даже не с ошибками, а с преднамеренно запрограммированными недопустимыми изъянами.

Оказалось, что НЭБ лишь имитирует правильную работу важнейшего отсутствующего на деле сервиса вместо того, чтобы этот сервис предоставлять.

Для читателей предусмотрена регистрация в НЭБ с использованием Единой системы идентификации и аутентификации (ЕСИА). ЕСИА разработана для доступа к электронным госуслугам, она представляет собой удобный для пользователя и проверенный, надёжный способ достоверно определить, кто именно пришёл в электронную библиотеку (идентификация читателя в НЭБ нужна, в частности, для управления доступом к материалам, защищённым авторскими правами).

Разработчик (АО «ЭЛАР»), действуя по заказу Минкультуры, придумал следующее. При попытке авторизоваться по ЕСИА пользователь попадает на страницу, внешне напоминающую привычную страницу авторизации – такую же, как на gosuslugi.ru (и других ресурсах, нуждающихся в механизме достоверной идентификации, например, сайте Российской общественной инициативы ro1.ru). Пользователю предлагается ввести логин и пароль. Однако никакого отношения к ЕСИА (что понятно по адресу сайта на скриншоте) эта страница не имеет, и что дальше происходит с парой логин/пароль, которую ввёл доверчивый пользователь, неизвестно. Если называть вещи своими именами, это самый настоящий фишинг – приём, используемый кибермошенниками для, например, воровства номеров банковских карт с помощью веб-страниц, имитирующих сайт банка.

Но на то они и мошенники. Ожидать же использования фишинговых методов от федерального органа государственной власти было никак нельзя.

Пойти на подлог – выдать имитацию за якобы сделанное – разработчика, вероятно, заставило техническое задание. Там требование интегрировать НЭБ с ЕСИА прописано явным образом, и оно фактически не исполнено. Более того, если верить сообщениям пользователей на онлайн-форумах, вход в НЭБ по читательскому билету (такой билет за №1 вручён Дмитрию Медведеву) также не работает.

По результатам анализа кода страниц сайта НЭБ.РФ (что впоследствии было подтверждено D-Russia.ru источником в Минкомсвязи), сайт НЭБ.РФ передавал пару логин/пароль на страницу авторизации пользователя в ЕСИА и таким образом получал не просто подтверждение личности посетителя НЭБ, а доступ к его личному кабинету в ЕСИА, откуда брал персональные данные по открытому (!) каналу. Такая «технология» грубо нарушает закон о персональных данных.

Минкультуры нарушило, кроме того, процедуры согласования плана информатизации ведомства, частью которого является проект НЭБ. Планы информатизации министерств обязательно подлежат одобрению

Минкомсвязи, и Минкультуры неоднократно направляло такой план в Минкомсвязь. Всякий раз он возвращался несогласованным. Запроса на интеграцию НЭБ с ЕСИА, что также находится в компетенции Минкомсвязи, от Минкультуры не поступало вообще. Ведомство Владимира Мединского не смутилось тем, что его планы не одобрены, и сделало то, что сделало.

Сейчас авторизация по ЕСИА на НЭБ.РФ недоступна (хотя интерфейс регистрации предусматривает такую возможность), выдается сообщение «В связи с высокой нагрузкой сервис временно недоступен». Это, разумеется, тоже обман, имитация. ЕСИА без проблем выдерживает нагрузки на gosuslugi.ru, одном из самых посещаемых ресурсов Рунета.

В интересах безопасности всем, кто имел неосторожность попасться на фишинговую удочку на сайте НЭБ.РФ, следует как можно быстрее сменить пароль доступа к ЕСИА. Пока что в НЭБ зарегистрированы 739 пользователей – немного, но тем не менее, эти люди попали в зону риска.

Технологические вопросы для создания НЭБ чрезвычайно важны, они обуславливают успех проекта, но всё же вторичны по отношению к задачам библиотечной отрасли – накоплению, систематизации литературных материалов и обеспечению широкого доступа к ним.

Генеральный директор Государственной публичной научно-технической библиотеки России, вице-президент Российской библиотечной ассоциации Яков Шрайберг, участвовавший во встрече с премьер-министром, в разговоре с корреспондентом D-Russia.ru был сдержанно оптимистичен. По его словам, за полгода тестовой эксплуатации, при условии эффективной координации работ, которую должны обеспечить Минкультуры и Российская государственная библиотека (РГБ, она исполняет функцию оператора НЭБ), технологически НЭБ можно довести до работоспособного состояния.

По плану к НЭБ предстоит подключить тысячу российских библиотек (сейчас их три десятка). В состав участников проекта кроме Минкультуры должны войти Минкомсвязь, Минобрнауки и Росархив. Шрайберг надеется, что когда это произойдёт, уровень управления проектом повысится – если сейчас концепция НЭБ утверждена заместителем министра культуры, то в будущем ответственность за проект и координацию работ, возможно, поручат одному из вице-премьеров.

На встрече было предложено создать межведомственную рабочую группу по проблемам формирования НЭБ, в которую будут входить представители Минкультуры, Минкомсвязи и Минобрнауки. (...)

Ещё одна проблема, которой было посвящено несколько выступлений, – формирование электронного фонда авторитетных иностранных изданий.

По словам генерального директора РГБ Александра Вислого, есть научная периодика, которая в основном (на 95%) имеется только в электронном виде, на которую нужно подписываться библиотекам.

«Проблема, казалось бы, самая простая. Лимит подписки в квартал у нас 400 тысяч рублей, а годовая подписка на тот же самый Elsevier, Springer и так далее стоит значительно больше. И будет стоить ещё больше».

Медведев согласился с тем, что для научной работы эти подписные издания, особенно те, которые входят в различные рейтинги цитируемости, крайне важны. По словам Медведева, нужно создать такую систему, которая позволит из самого маленького населённого пункта добраться до самого специализированного иностранного журнала по очень сложной тематике.

Также премьер-министр выступил за полную оцифровку текстов кандидатских и докторских диссертаций. (...) Работа по оцифровке книг лежит и на региональных библиотеках. Ещё один участник встречи, заместитель директора по вопросам автоматизации Тверской областной универсальной научной библиотеки Виктор Верзилов, сообщил D-Russia.ru, что задача региональных библиотек – оцифровать и включить в НЭБ свои уникальные («краеведческие») материалы, которых нет в федеральных библиотеках.

Заведующая отделом музейно-экскурсионной работы библиотеки №124 централизованной библиотечной системы Юго-Западного административного округа Москвы Анастасия Гачева: отбор книг для оцифровки ведет отдел книги и чтения РГБ. По её словам, сейчас в проекте НЭБ участвуют 33 библиотеки – шесть федеральных и 27 региональных. На совещании обсуждался вопрос о расширении числа библиотек, подключенных к НЭБ: «При этом участие в проекте может быть активным, когда библиотеки занимаются оцифровкой фондов для НЭБ, и, если так можно выразиться, пассивным, когда они открывают у себя виртуальные залы НЭБ». Вопрос с «форматом оцифровки» книг сейчас решён РГБ, где разработаны рекомендации на сей счёт. Но не все книги, ранее бессистемно, в разных форматах данных, оцифрованные региональными библиотеками, могут быть использованы в НЭБ.

История с фишингом на важнейшем государственном IT-ресурсе – следствие и свидетельство серьёзных проблем, сопровождающих проект НЭБ (...) *(Проект создания НЭБ вошёл в стадию тестовой эксплуатации читателей // <http://d-russia.ru/proekt-sozdaniya-neb-voshjol-v-stadiyu-testovoj-ekspluatatsii-chitatelej.html>. – 2015. – 15.01).*

12 жизненных ситуаций, от социальных вопросов до обеспечения безопасности страны, – так выглядит обновленный портал электронного правительства, запущенный властями Австралии в целях получения обратной связи от населения.

По словам разработчиков портала beta.australia.gov.au, бета-версия – это важная часть тестирования сайта. Она позволяет получить от реальных пользователей информацию о том, какие изменения необходимо внести,

какой интерфейс был бы понятен населению любых возрастов и социальных групп.

В основе новой версии – опыт многих международных сайтов, таких как gov.nz и gov.uk, где подобные бета-версии получили широкое распространение.

Помимо наличия функции обратной связи, на портале можно посмотреть популярную информацию, календарь государственных праздников и анонсы правительственных мероприятий (*Запущена новая версия портала электронного правительства Австралии // <http://www.inf74.ru/news/zapushhena-novaya-versiya-portala-elektronnogo-pravitelstva-avstralii>. – 2015. – 14.01*).

В Италии готовится законопроект, который по предварительным данным уже поддерживает более 100 человек в парламенте. Согласно новому закону, правительство страны выделит 5 млн. евро на создание бесплатных точек доступа в общественных местах.

Такой шаг по мнению авторов не только сделает путешествие по стране более привлекательным для туристов, но также улучшит работу системы электронного правительства, повысит качество доступа в Интернет в целом, и в конце концов приведет к улучшению ситуации в экономике.

Деньги, выделенные на проект, будут распределены на три года и в основном предназначаются для закупки и установки нового сетевого оборудования.

На данный момент широкополосных подключений со скоростью выше 30 Мбит/с в Италии меньше 1%, в то время как в Европе этот показатель в среднем составляет 6% (*http://vk.com/wall-81343907_602. – 2015. – 12.01*).

Новітня бібліографія зарубіжних та вітчизняних досліджень з проблематики електронного урядування

теоретичні питання

Блінцова В. О. Концепція «електронного урядування» у контексті парадигм суспільних змін [Електронний ресурс] / В. О. Блінцова // Актуальні проблеми політики : зб. наук. праць / НУ «ОЮА» ; Південноукр. центр гендерних досліджень; / Голов. ред. доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, академік АПН України С. В. Ківалов. – Одеса, 2014. – Вип. 51. – С. 226-233. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/11300/238/1/Blintsova%20Kontsep%20elektr1.pdf>. Статтю присвячено дослідженню концепції електронного урядування, яку розглянуто як важливу складову актуальних теорій політичних наук. Визначено, що концепція електронного урядування формувалась під впливом парадигм «суспільства послуг», «постіндустріального суспільства», «нового публічного менеджменту», «суспільства ризику» та «суспільства переживань». Проаналізовано особливості

концепції «інформаційного суспільства», які визначають розвиток електронного урядування на сучасному етапі та закладають фундамент для дослідження урядування у добу глобалізації.

Джигга Т. В. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг. Аналітична записка [Електронний ресурс] / Т. В. Джигга. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1716>.

Дрешпак В. М., Вискуб О. А. Досвід реалізації проектів з розвитку системи надання електронних адміністративних послуг у Дніпропетровській області [Електронний ресурс] / В. М. Дрешпак, О. А. Вискуб // Публічне адміністрування: теорія та практика. – 2014. – Вип. 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Patp_2014_1_20.pdf.

Дрешпак В. М. Формування експертного середовища як складова діяльності з оцінювання розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс] / В. М. Дрешпак, О. М. Титаренко // Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – № 1. – С. 147–156. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/apdy_2014_1_21.pdf.

Мальцева І.В. Інформаційне забезпечення процесу звернення громадян [Електронний ресурс] / І.В. Мальцева // Держава та регіони. Сер.: Державне управління. – 2014. – № 2 (46). – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/drdu_2014_2_8.pdf.

Вітер М. Б., Лоїк Г. Б., Сеньківський В. М. Організація системи електронного документообігу державних органів на основі хмарних технологій [Електронний ресурс] М. Б. Вітер, Г. Б. Лоїк, В. М. Сеньківський // Наукові записки [Української академії друкарства]. – 2014. – № 4. – С. 45–51. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nz_2014_4_8.pdf.

Осідач А. О. Розроблення архітектури системи корпоративного документообігу [Електронний ресурс] / А. О. Осідач // Информационные технологии и системы управления. – 2014. – № 6/3(20). – Режим доступу: [www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Tatrv_2014_6\(3\)_3.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Tatrv_2014_6(3)_3.pdf).

Химиця Н., Кіпень Н. Теоретичні засади оптимізації інтерактивності сайтів органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Наталія

Химиця, Надія Кіпень. – Режим доступу:
<http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/24768/1/55-124-125.pdf>.

Червякова О. В. Визначення стратегічного вектору суспільного розвитку за основними напрямками глобалізаційних впливів [Електронний ресурс] / О. В. Червякова // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Управління». – 2014. – Вип. 1. – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvamu_upravl_2014_1_24.pdf.

зарубіжний досвід

Алиева С. Электронная торговля в Азербайджане: азербайджанские потребители предпочитают зарубежные сайты для интернет-шопинга, что препятствует полноценному развитию отечественных онлайн-магазинов / С. Алиева // Эхо. – 2015. – 29 января. – № 17. – С. 1,3

Горбунов А. Н. Амбиции против рисков : [об обсуждении на CNews Forum 2014 «Информационные технологии завтра» темы электронного правительства и жизни во время санкций] / А. Н. Горбунов // Бюджет. – 2014. – № 12. – С. 38–39.

Интернет-коммуникации в Казахстане: степень мобилизационного потенциала (по результатам социологического исследования). – Алматы: КИСИ при Президенте РК, 2014. – 172 с. В книге на основе данных массового социологического опроса, интервью с экспертами и дискуссий в рамках фокус-групп рассматриваются актуальные вопросы развития интернет-коммуникаций в стране, фиксируются основные характеристики казахстанского интернет-сообщества и пользователей социальных сетей, выявляется степень влияния социальных сетей на общественное мнение и гражданскую активность в Казахстане.

Каткова Л. В. Информационные технологии в деятельности парламента / Лариса Владимировна Каткова // Государственная власть и местное самоуправление. – 2014. – № 1. – С. 18–22

Кулик Г.Ю., Разумей М.Н. Электронное государственное управление таможенным делом в Украине [Электронный ресурс] / Кулик Г.Ю., Разумей М.Н. // Государственное управление. Электронный вестник. – 2014. – Вып. № 47. – Режим доступу: http://e-journal.spa.msu.ru/uploads/vestnik/2014/vipusk__47._dekabr_2014_g./47_2014.pdf#page=125.

Курчевская Р. С. Концепция электронного правительства / Р. С. Курчевская // Правовая система Республики Беларусь: состояние, проблемы и перспективы развития : сборник научных статей : в 2 ч. / Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Я. Купалы». – Гродно, 2014. – Ч. 1. – С. 34–36

Мельничук М. А. Актуальные тенденции правового регулирования доступа к информации в России и за рубежом / Мария Александровна Мельничук // Бизнес в законе. – 2014. – № 4. – С. 108–112.

Хмельницкая И. В., Геращенко Е. В. Региональная информатизация Республики Беларусь: проблемы и перспективы развития / И. В. Хмельницкая, Е. В. Геращенко // Проблемы управления. – 2014. – № 2. – С. 96–99.